

İş Arama Aktivitesi İçin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği: Bir Ölçek Uyarlama alışması

Dünya Baz¹

Özet: Bu araştırmada Rife ve Belcher (1993) tarafından geliştirilen İş Arama Aktivitesi için Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin (İAA-ASDÖ) Türkçe'ye uyarlanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle ölçek maddelerinin Türkçe evirisi ve ardından İngilizce geri çevirisi yapılmıştır. Ölçek maddelerinin anlaşılabilirliği hususunda uzman görüşüne başvurulmuş ve aynı zamanda bir grup lisans öğrencisinden geribildirim alınmıştır. Yapılan düzeltmeler sonucunda oluşturulan ölçek formu 19-50 yaş aralığında bulunan ve en az üç aydır iş aramakta olduğunu bildiren 281 katılımcıya uygulanmıştır. Veriler üzerinde ilk olarak doğrulamalı faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir ve yapılan analizler sonucunda kabul edilebilir uyum iyiliği indekslerine ulaşılarak ölçeğin tek faktörlü yapısı doğrulanmıştır. İkinci olarak iş arama faaliyetlerine ilişkin algılanan sosyal desteğin cinsiyetler açısından benzer bir yapı gösterip göstermediğini belirlemek için çoklu-grup DFA gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar ölçme aracına ilişkin kısmi ölçüm değişmezliğinin sağlandığını göstermiştir. Ölçeğin geçerlik çalışması kapsamında ayrıca İAA-ASDÖ puanlarının, aktif iş arama davranışları ve iş bulma kaygısı ile ilişkisi yapısal eşitlik modellemesi yoluyla test edilmiş ve modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğu belirlenmiştir. Son olarak yapılan ölçümün iç tutarlılık analizi kapsamında Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmış ve .88 düzeyinde güvenilirliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, İAA-ASDÖ'nün Türkiye kültüründe yeterli psikometrik özelliklere sahip bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: İş arama, iş arama davranışları, algılanan sosyal destek.

Geliş Tarihi: 07.10.2023 – **Kabul Tarihi:** 15.12.2023 – **Yayın Tarihi:** 30.12.2023

DOI: 10.29329/mjer.2023.640.1

PERCEIVED SOCIAL SUPPORT FOR JOB SEARCH ACTIVITY SCALE: A STUDY OF SCALE ADAPTATION

Abstract: In this study, it was aimed to adapt the Perceived Social Support for Job Search Activity Scale (PSS-JSAS) developed by Rife and Belcher (1993) into Turkish. For this purpose, firstly the Turkish translation of the scale items and then the English back translation were made. Expert opinion was sought on the clarity of the scale items and feedback was received from a group of undergraduate students at the same time. The scale form, which was created as a result of the corrections, was applied to 281 participants who were between the ages of 19-50 and who reported that they had been looking for a job for at least three months. Firstly, confirmatory factor analysis (CFA) was performed on the data, and as a result of the analysis, acceptable goodness-of-fit indices were reached and the single-factor structure of the scale was confirmed. Secondly, multi-group CFA was

¹ **Dünya Baz**, Assist. Prof. Dr., Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, Giresun Üniversitesi

conducted to determine whether the perceived social support for job search activities showed a similar structure in terms of genders. The results showed that partial measurement invariance was provided across gender. Within the scope of the validity study of the scale, the relationship of PSS-JSAS scores with active job search behaviors and job search anxiety was tested through structural equation modeling and it was determined that the model had acceptable fit indices. Finally, the Cronbach Alpha coefficient was calculated within the scope of the internal consistency analysis of the measurement and it was determined that it had a reliability level of .88. These results showed that PSS-JSAS is a measurement tool with adequate psychometric properties in Turkish culture.

Keywords: Job search, job search behavior, perceived social support.

GİRİŞ

Günümüzde artan eğitim imkânlarına karşın çalışma dünyasının giderek karmaşık ve stresli bir hâle dönüşmesi ve artan işsizlik oranları bireylerin iş arama sürecini zorlu bir deneyime dönüştürmektedir (Stremersch vd., 2021). Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre 2022 yılında 15 yaş ve üzerindeki bireylere ait işsizlik oranı dünya genelinde %5.8, Avrupa'da %6.3 iken, Türkiye'de bu oran %10 olarak belirlenmiştir. Bu oranın 2023 yılında Türkiye'de %9.9 olacağı tahmin edilmektedir (ILO, 2022). Sözkonusu veriler dünyadaki ve Avrupa ülkelerindeki işsizlik oranlarına kıyasla Türkiye'de yüksek bir işsizlik oranının bulunduğu işaret etmektedir. Bu durum Türkiye'de iş arayan bireylerin iş bulma konusunda dezavantajlı bir konumda olmalarına yol açabilmektedir. Öte yandan yapılan araştırmalar, yüksek işsizlik oranlarına karşın iş aramaya devam etmenin, insanların iş bulma ve istihdam edilme konusundaki umutlarını sürdürebilmelerini sağlayan koruyucu bir faktör olduğundan söz etmektedir (Lim vd., 2016; van Hoof t vd., 2021).

İş arama en genel anlamda potansiyel iş fırsatları hakkında bilgi toplama, seçenekleri değerlendirme ve iş alternatifleri oluşturma ve bu alternatifler arasından bir iş seçmeyi ifade eden bir süreçtir (Barber vd., 1994). Bu nedenle iş arama sürecinde bireylerin sergilediği davranışların önemli bir rolü bulunmaktadır. Blau (1993, 1994), iş arama davranışlarını genel iş arama faaliyetlerinin yoğunluğu olarak kavramsallaştırmıştır ve hazırlayıcı iş arama davranışı ve aktif iş arama davranışı adını verdiği iki farklı iş arama yoğunluğu ölçüsü geliştirmiştir. Aktif iş arama, özgeçmiş gönderme ve olası işverenlerle görüşmeler yapma gibi davranışları içine alan, bireylerin iş arama ile ilgili hazırlıklarını uygulamaya geçirdikleri süreci ifade eder. Yapılan bir metaanaliz çalışması, iş arama sürecinde bulunan bireylerin sergiledikleri iş arama davranışları arasında özellikle aktif iş arama yoğunluğunun, istihdam başarısını anlamlı bir biçimde öngördüğünü ortaya çıkarmıştır (van Hoof t vd., 2021). Dolayısıyla iş arama sürecinde sergilenen aktif davranışlar, başarılı bir istihdamın önemli bir göstergesi olmaktadır.

Çeşitli kesimlerdeki bireylerin ilgi alanına girebilecek bir konu olan iş arama denildiğinde ilk akla gelen gruplar arasında okuldan işe geçiş sürecindeki üniversite mezunları, çeşitli nedenlerle iş kaybı yaşayanlar veya işini değiştirmeyi düşünen bireyler gelmektedir. Bu bireylerin her birinin

aslında kariyer geçiş sürecinde buldukları görülebilmektedir. Bu süreçte bireyin iş bulma sresinin zaman aldığı durumlar, uzun bir işsizlik deneyimine yol açabilmektedir. İşsizliğin beraberinde getirdiği güvencesizlik, finansal kaygılar ve belirsizlik ise iş arayan bireylerin kendilerini iş bulma konusunda çaresiz hissetmelerine yol açabilmektedir (Song vd., 2009; Wanberg vd., 2010). Bunun nedeni işsizliğin, kaygı, depresyon, fiziksel sağlığın bozulması gibi tepkilere neden olan oldukça stresli bir deneyim olarak tasvir edilmesi ile ilişkilidir (McKee-Ryan vd., 2005).

İşsizlik, kimi durumlarda oldukça yoğun bir iş arama sürecini beraberinde getirmekte ve bu süreçteki olumsuz deneyimler iş bulma kaygısı yaratabilmektedir. İş bulma kaygısı, iş dünyasında karşı karşıya kalınan zorlu durumlar (ayrımcılık vs.) ile mücadelede bireylerin kendilerini çaresiz bir konumda hissetmeleri ile ilişkilendirilen bir yapı olarak kavramsallaştırılır (Demir, 2016). Söz konusu bu kaygılar nedeniyle işsiz bireyler, çalışanlara kıyasla daha düşük psikolojik ve öznel iyioluşa sahip olma eğilimindedirler (McKee-Ryan vd., 2005). Bu nedenle iş arama davranışları, çalışan kimliğini geri kazanabilmek için umut aşılması bakımından işsiz bireylerin iyioluşlarını sürdürmede koruyucu bir faktör olarak ele alınabilir.

İş arama davranışlarının iş bulmanın temel belirleyicileri arasında yer aldığı göz önünde buldurulduğunda iş arama davranışlarının yordayıcılarının belirlenmesi önemli bir hale gelmektedir (Kanfer vd., 2001). Yapılan araştırmalar iş arama sürecinde bireysel faktörlerin rolünün daha fazla incelendiğini (Baay vd., 2014; Liu vd., 2014; Van Hooft vd., 2005) buna karşın vresel faktörler (sosyal destek vs.) zerinde daha az durulduğunu ortaya koymaktadır. Öte yandan işsizlik sürecinin negatif etkileri ile başa ıkabilmede ve bu süreçteki iş arama çabalarının devam etmesinde sosyal desteğin önemli bir işlevinin bulunduğundan söz edilmektedir (Kanfer vd., 2001; Mehta vd., 2022). Sosyal desteğin önemine karşın iş arama literatüründe iş arayan bireylerin sahip olduğu sosyal destek sistemlerine yönelik araştırmaların sayıca azınlıkta kaldığı grlmektedir. Bu durum Teye-Kwadjo'ya (2021) göre iş arayan bireylerin karşı karşıya kaldıkları olumsuzlukların nasıl üstesinden geldiğine yönelik bilgilerimizin sınırlanmasına yol açmaktadır.

Sosyal destek, olumsuz yaşam olayları karşısında bireylerin fiziksel ve ruhsal sağlığını koruyabilmelerini sağlayan kişilerarası ilişkileri ve sosyal etkileşimleri içerir (Feeney ve Collins, 2015). Sosyal desteğin iş arama sürecindeki pozitif etkileri, Kariyer z-Yönetim Modeli'ni iş arama davranışları açısından test eden Lim ve diğerleri (2016) tarafından açıklanmıştır. Onlara göre sosyal destek, bireyi iş arama yönünde teşvik eden bir role sahip olmaktadır. Benzer bir biçimde Mehta ve diğerleri (2022) sosyal desteğin, iş aramaya yönelik olumlu bir tutum meydana getirdiğinden söz etmektedir. Bu sayede iş arama sürecinde yüksek bir sosyal destek algısına sahip olan bireylerin aktif iş arama davranışlarında artış gözlenmektedir. Ayrıca sosyal destek, iş arayan bireylerin üstlendiği iş arama yükünün paylaşılmasını ve iş arama sürecinde karşılaşılabilecek olumsuz sonuçların azaltılmasını sağlayan bir işleve de sahip olmaktadır. Sözü edilen araştırmaların sonuçlarından

hareketle bu araştırmada iş arama sürecinde algılanan sosyal desteğin, aktif iş arama davranışları ile pozitif yönde ilişkili olması beklenmiştir.

Öte yandan alanyazında yer alan araştırmalar sosyal destek ile kaygı arasında negatif yönde bir ilişki bulunduğunu göstermektedir (Beehr ve McGrath, 1992; Özmete ve Pak, 2020). Bununla birlikte iş arayan bireyler açısından düşünöldüğünde kaygı duygusunun büyük oranda iş arama aktiviteleri ile ilişkili olduğu görölmektedir. İş arama kaygısı olarak adlandırılan bu durum istihdam yetersizliği, çaresizlik, ayrımcılık, deneyimsizlik ve kişisel yeterlik gibi çeşitli boyutlardan oluşan bir yapı olarak kavramsallaştırılmaktadır (Demir, 2016). Yapılan araştırmalar çevrelerinden yeterli sosyal destek alabilmeleri durumunda iş arayan bireylerin, iş aramaya yönelik çaresizlik hislerinden sıyrılabilmediğinden ve böylelikle iş bulma motivasyonlarında artış yaşandığından (Mehta vd., 2022) ve kariyerleri ile ilişkili kaygılarının azaldığından söz etmektedir (Feeney ve Collins, 2015; Kautish vd., 2021). Bu araştırmada iş arama kaygısının çaresizlik ve ayrımcılık alt boyutları ele alınmış ve algılanan sosyal destek ile çaresizlik ve ayrımcılık arasında negatif yönlü bir ilişki olması beklenmiştir.

Buraya kadar sözü edilenlerden hareketle iş arayan bireylerin algıladığı sosyal desteğin Türkiye kültüründe çeşitli açılardan önemli bir husus olarak ortaya çıktığı söylenebilir. İlk olarak kolektivizme daha yakın bir eğilimi olan Türkiye kültüründe birliktelik duygusu ve aile etkisi bireylerin kariyer gelişimleri üzerindeki etkisini sürdürmeye devam etmektedir (Koçakoğlu ve Yalçın, 2020). İkinci olarak Türkiye alışma çağındaki nüfusa ait işsizlik oranı yüksek bir öлке konumundadır. Son dönemlerde gitgide artan işsizlik oranları, bireylerin kendisi için olduğu kadar aileleri açısından da endişe vericidir. Tüm bu nedenlerle Türkiye kültüründe iş arama sürecinde sosyal desteğin rolünü incelemek önemli görölmektedir. Alanyazında bireylerin algıladığı genel sosyal desteği ölçmeye yönelik çeşitli ölçme araçları (Eker vd., 2001; Yıldırım, 2004) bulunmakla birlikte iş arama faaliyetlerine yönelik sosyal desteğe ilişkin spesifik bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Bu nedenle bu araştırmada İş Arama Aktivitesi için Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin (İAA-ASDÖ) Türkçe'ye uyarlanması hedeflenmiştir. Araştırma kapsamında ayrıca Türkiye'deki iş arayan yetişkinlerin algıladığı sosyal desteğin, aktif iş arama davranışları, çaresizlik ve ayrımcılık ile ilişkisi test edilmiştir.

İAA-ASDÖ, Rife ve Belcher (1993) tarafından iş arama sürecinde algılanan sosyal desteği ölçmek amacıyla Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 50 yaş ve üzerindeki işsiz bireylerle yürütölen bir araştırma sonucunda geliştirilmiştir. Bununla birlikte ölçeğin Hindistan (Mehta vd., 2022) ve Gana kültüründeki (Teye-Kwadjo, 2021) üniversite öğrencileri için yapılan uyarlama çalışmalarında da yeterli psikometrik özelliklere ulaşıldığı görölmektedir. Dolayısıyla alanyazında ölçme aracının farklı yaş grupları açısından kullanımının test edildiği belirlenmiştir. Bununla birlikte yapılan araştırmalar algılanan sosyal desteğin cinsiyetler arasında sıklıkla farklılaştığını ortaya koymaktadır (Canty-Mitchell ve Zimet, 2000; Day ve Livingstone, 2003; Matud vd., 2003). Bu nedenle sosyal destek

algısının cinsiyet açısından karşılaştırılabilmesi için farklı cinsiyetlerdeki bireylerin bu kavramı benzer bir biçimde yorumlayıp yorumlamadıklarının anlaşılması önem taşımaktadır (Laksmi vd., 2020). Öte yandan Pulido-Martos ve diğeri (2020) psikolojik özelliklere ait gizil yapıların cinsiyete göre ölçüm değişmezliğinin sağlanamaması durumunda cinsiyet açısından yapılan karşılaştırmalarda ortaya çıkabilecek olası önyargılara dikkat çekmektedir. Benzer gerekçelerle Mehta ve diğeri (2022) ve Teye-Kwadjo (2021) tarafından gerçekleştirilen İAA-ASDÖ'nün uyarlama çalışmalarında cinsiyete göre ölçüm değişmezliğinin test edildiği görülmektedir. Bu bakımdan iş arama aktivitesi için algılanan sosyal desteğin cinsiyete göre ölçüm değişmezliğinin bu araştırma kapsamında da test edilmesi önemli görülmektedir.

YÖNTEM

Bu araştırmada İAA-ASDÖ'nün Türkçe uyarlama çalışması gerçekleştirilmiştir. Geçerlik çalışması kapsamında doğrulayıcı faktör analizi ve hipotez testi gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra ölçme aracından elde edilen puanların cinsiyet açısından aynı yapıyı arz edip etmediğinin anlaşılabilmesi için ölçüm değişmezliği test edilmiştir. Son olarak yapılan ölçümün güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların özellikleri, ölçme araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizine ilişkin bilgilere sırasıyla aşağda yer verilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmada Türkiye'nin çeşitli illerinde yaşayan ve en az üç aydır iş aramakta olduğunu bildiren 281 katılımcı yer almıştır. Katılımcıların yaş grubu 19 ile 50 arasında değişim göstermekle birlikte yaş ortalaması 25'tir. Katılımcıların demografik özelliklerine Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişken	Kategori	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	%71
	Erkek	%29
Yaş	19-25 yaş grubu	%65
	26-39 yaş grubu	%34
	40-50 yaş grubu	%1
Eğitim Düzeyi	Önlisans	%20
	Lisans	%74
	Lisansüstü	%6
Yaşanılan Yer	Büyük ölçekli iller (büyükşehir belediyesi olan)	%67
	Diğeri iller (büyükşehir belediyesi olmayan)	%33
İş Arama Nedeni	Çeşitli nedenlerle işinden ayrılma	%47
	İlk işini arama (yeni mezunlar)	%26
	Diğeri nedenler (geçici işler vs.)	%19
	Yeni bir iş arama (mevcut işinden memnun olmayanlar)	%8

Tablo 1’de görüldüğü üzere katılımcıların %71’i kadındır. Katılımcıların büyük bir bölümü lisans mezunu (%74), büyük ölçekli illerde yaşayan (%67) ve çeşitli nedenlerle işinden ayrılmış olup yeni bir iş arayan (%47) bireylerden oluşmaktadır.

Ölçme Araçları

İş Arama Aktivitesi için Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (İAA-ASDÖ): İAA-ASDÖ, Rife ve Belcher (1993) tarafından iş arayan bireylerin iş arama faaliyetlerine ilişkin algıladığı desteğin kalitesini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. 5’li likert tipinde (5-Kesinlikle Katılıyorum ve 1-Kesinlikle Katılmıyorum) olan bu ölçek sekiz maddeden (iki adet ters madde) ve tek boyuttan oluşmaktadır. Rife ve Belcher’in araştırmasında Cronbach alfa güvenirlik katsayısı .84 olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada Cronbach alfa düzeyi .88 olarak hesaplanmıştır.

İş Arama Aktivitesi için Algılanan Sosyal Destek Ölçeği’nin çeviri çalışması

Öncelikle ölçeğin Türkçe’ye uyarlanması için Dr. Rife’den izin alınmıştır. Ölçeğin, orijinal dili olan İngilizce’den Türkçe’ye çevirisi İngilizce’yi iyi düzeyde bilen iki alan uzmanı tarafından yapılmıştır. Yapılan çeviriler araştırmacı tarafından incelenmiş ve ölçeğin Türkçe formu oluşturulmuştur. Ardından araştırmacı, Rehberlik ve Psikolojik Danışma alanında öğrenim gören 3. sınıf öğrencilerinden ölçeğin Türkçe versiyonuna ilişkin geribildirim almış ve ölçek maddelerinin öğrenciler tarafından yeterince anlaşılır olduğunu gözlemlemiştir. Son aşamada ölçeğin hazırlanan Türkçe versiyonu, bir dil uzmanı tarafından İngilizce’ye geri çevrilmiştir. İngilizce geri çevirisi yapılan versiyonu Dr. Rife’ye e-posta yoluyla iletilerek ölçek maddeleri hakkında görüşü alınmıştır. Dr. Rife tarafından gönderilen geribildirimde ölçek maddelerinin çevirisinin uygun olduğu ancak sekizinci maddede “benim” isim ifadesine yer verilmesinin daha uygun olacağı belirtilmiştir. Alınan geribildirim doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak ölçeğin Türkçe çevirisi tamamlanmıştır. Ölçeğin Türkçe çevirisinin tamamlanmasının ardından bir alan uzmanından ölçeğin 19-50 yaş grubu arasındaki bireylere yönelik uyarlanabileceğine ilişkin görüşü alınmıştır.

İş Arama Davranışı Ölçeği (İADÖ): Blau (1993) tarafından iş arama hazırlığı ve aktif iş arama davranışlarını ölçmek amacıyla geliştirilen bu ölçek, 16 maddeden ve iki alt boyuttan (hazırlık niteliğinde iş arama davranışı ve aktif iş arama davranışı) oluşmaktadır. 5’li likert tipindedir (5- On veya daha fazla, 1-Sıfır kez). Bu ölçek Saks ve Ashfort (2000) tarafından revize edilmiştir. Ölçeğin revize edilen bu versiyonunun Türkçe uyarlaması Başbuğ (2008) tarafından yapılmış ve ölçeğin iki faktörlü yapısı doğrulanmıştır. Güvenirlik çalışması kapsamında Cronbach alfa katsayısı hesaplanmış ve İADÖ için güvenirlik düzeyi .60, aktif iş arama davranışı (AİAD) alt boyutu için .82 olarak bulunmuştur. Bu araştırmada ölçeğin AİAD alt boyutu kullanılmış ve Cronbach alfa katsayısı .92 olarak hesaplanmıştır.

İş Bulma Kaygısı Ölçeği (İBKÖ): Üniversite mezunlarının iş bulma kaygılarını ölçmek amacıyla Demir (2016) tarafından geliştirilen bu ölçek 21 maddeden ve beş alt boyuttan (istihdam yetersizliği, çaresizlik, ayrımcılık, deneyimsizlik ve kişisel yeterlik) oluşmaktadır. Ölçek, 5'li likert tipindedir (5-Kesinlikle Katılıyorum, 1-Kesinlikle Katılmıyorum). Ölçeğin alt boyutlarının Cronbach alfa değeri .52 ile .83 arasında değişim göstermiştir ve ölçeğin geneline ilişkin Cronbach alfa değeri .82 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutları yakından incelendiğinde bazı alt boyutların, üniversiteden yeni mezun olan bireylerin iş bulma kaygıları ile daha fazla ilişkili olduğu gözlenmiştir. Öte yandan bu araştırmanın örnekleminde üniversiteden yeni mezun olan bireylerin yanı sıra iş tecrübesi bulunan ve çeşitli nedenlerle yeni bir iş arayan bireyler de yer aldığından, ölçeğin alt boyutları arasından çaresizlik ve ayrımcılık alt boyutlarının kullanılması tercih edilmiştir. Bu araştırmada Cronbach alfa değerleri çaresizlik için .82, ayrımcılık için .78 olarak hesaplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların yaş, cinsiyet, yaşadığı şehir, iş arama nedeni ve süresi ile ilgili bilgilerini içeren bu form araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.

Veri Toplama Süreci

Araştırmacı, bu çalışmayı yürütülebilmek amacıyla öncelikle Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu'na başvurmuş ve 06.07.2022 tarih ve 24/3 sayılı etik kurul kararı sonucunda gerekli izinleri almıştır. Ardından üniversite mezunu iş arayan bireylere çeşitli sosyal medya grupları aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırmanın amacı açıklandıktan sonra gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden bireyler ölçekleri yanıtlamıştır. Ayrıca araştırmaya katılan bireylerden, iş arayan tanıdıklarına bu araştırmayı duyurmaları istenmiştir. Veriler, 04.11.2022-29.12.2022 tarihleri arasında Google form aracılığıyla toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler SPSS (v.21.0) ve AMOS (v.22.0) kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmede ilk olarak doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Araştırma kapsamında aynı zamanda cinsiyete göre ölçüm değişmezliği dört aşamada biçim değişmezliği (configural invariance), metrik değişmezlik (metric invariance), ölçek değişmezliği (scalar invariance) hata varyanslarının değişmezliği (residual invariance) yoluyla test edilmiştir (Milfont ve Fischer, 2010). Ayrıca ölçeğin yapı geçerliliğine ilişkin gerçekleştirilen hipotez testi kapsamında iş arama faaliyetlerine ilişkin algılanan sosyal destek ile aktif iş arama davranışları, çaresizlik ve ayrımcılık arasındaki ilişkiler yapısal eşitlik modellemesi yoluyla incelenmiştir. Son olarak yapılan ölçümün güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Model uyum indekslerinin yorumlanmasında Tablo 2'de yer verilen değerler temel alınmıştır (Hu ve Bentler, 1999; Schermelleh-Engel vd., 2003).

Tablo 2: Model Uyum İndeksleri

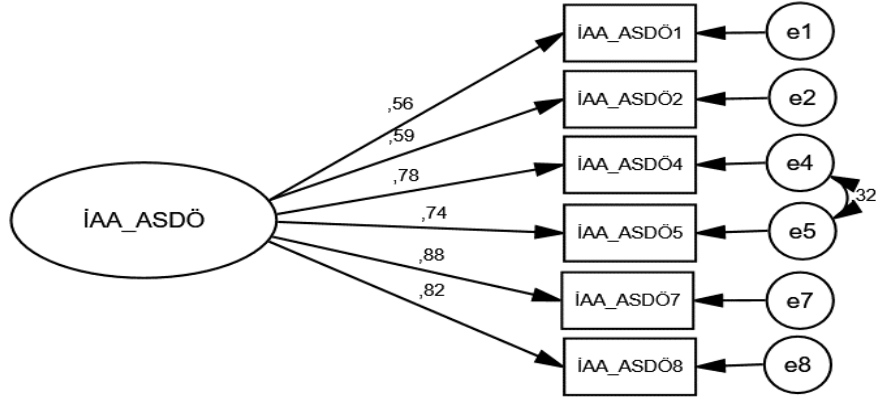
Model uyum düzeyi	χ^2/df	GFI	AGFI	CFI	RMSEA
Kabul edilebilir uyum düzeyi	≤ 3	$\geq .90$	$\geq .85$	$\geq .95$	$\leq .10$
Mükemmel uyum düzeyi	≤ 2	$\geq .95$	$\geq .90$	$\geq .97$	$\leq .05$

Verilerin analizine geçmeden önce kayıp veri analizi gerçekleştirilmiş ve veri setinde herhangi bir kayıp veriye rastlanmamıştır. Ardından değişkenlerin dağılımının normalliği test edilmiş ve tüm değişkenlerin basıklık ve çarpıklık katsayılarının -1 ile +1 arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu durum değişkenlerin dağılımının, normal dağılımdan anlamlı ölçüde farklılaşmadığını göstermiştir (Büyüköztürk vd., 2014, s. 63). Veri setinde uç değer olup olmadığını belirlemek amacıyla tek değişkenli ve çok değişkenli uç değer analizi gerçekleştirilmiştir. Tek değişkenli uç değer analizi için değişkenlere ait grafikler ve standardize edilmiş Z değerleri incelenmiştir; çok değişkenli uç değer analizi için ise Mahalanobis uzaklık katsayıları hesaplanmış ve herhangi bir uç değere rastlanmamıştır. Değişkenler arasında çoklu bağlantısallık probleminin bulunup bulunmadığını test etmek amacıyla Pearson korelasyon analizi gerçekleştirilmiş ve elde edilen sonuçlar değişkenler arasındaki ilişki düzeyinin .90'ın altında olduğunu göstermiştir. Bu durumda çoklu bağlantısallık probleminin bulunmadığı gözlenmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2012).

BULGULAR

İAA-ASDÖ Geçerlik Çalışması

Ölçeğin geçerlik çalışması kapsamında yapı geçerliğine ilişkin kanıtlar incelenmiştir. Rife ve Belcher (1993) tarafından önerildiği üzere ölçeğin tek faktörlü yapısı, DFA ile test edilmiştir. DFA sonucunda maddelere ilişkin regresyon ağırlıkları incelendiğinde, ters maddelerin yeniden kodlaması yapılmış olmasına rağmen ölçeğin üçüncü ve altıncı maddelerine (ters maddeler) ilişkin faktör yüklerinin .30'un altında bulunduğu ve anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($p > .05$). Benzer bir biçimde bu ölçeğin Teye-Kwadjo (2021) tarafından yapılan Gana kültürüne uyarlama çalışmasında da üçüncü ve altıncı maddelerin regresyon ağırlıklarının .30'dan düşük olduğu bulunmuş ve bu maddeler modelden çıkarılmıştır. Yapılan araştırmalar ters maddelerin çoğu zaman farklı bir faktör oluşturarak ölçeğin geçerliğini ve güvenilirliğini (Barnette, 2000) ve model veri uyumunu düşürebildiğinden söz etmektedir (Conrad vd., 2004). İAA-ASDÖ'nün üçüncü ve altıncı maddelerinin ters madde olduğu göz önünde bulundurulduğunda, alanyazındaki araştırmalarda ulaşılan bu sonuçlar, bu araştırma açısından da geçerli olabilir. Öte yandan doğrulayıcı faktör analizinde, faktör yükü .30'un altında olan maddeler yorumlanmadığından (Harrington, 2009, s.23) üçüncü ve altıncı maddeler analiz dışı bırakılarak DFA tekrarlanmıştır.

Şekil-1: DFA path diagramı

Not:İAA_ASDÖ: İş Arama Aktivitesi için Algılanan Sosyal Destek Ölçeği

Yapılan DFA sonucunda χ^2 değerinin (45.745, $p < .001$) anlamlı olduğu gözlenmiştir. χ^2/df değerinin ise (45.745/9=5.08) 5'ten büyük olması modelin yeterli uyuma sahip olmadığını göstermiştir. Benzer şekilde model uyum indeksleri (GFI=.95, AGFI=.88, CFI=.96 ve RMSEA=.12) model uyumunun yeterli olmadığını göstermiştir. Bu nedenle modifikasyon indeksleri (modification indices) incelenmiş ve madde 4 ve madde 5'e ait hatalar arasında ilişki olduğu belirlenmiştir. Madde 4 (*Çevremdeki insanlar, kendimi kötü hissettiğimde bile iş aramaya devam etmem için beni cesaretlendiriyor.*) ile madde 5'in (*Çevremdeki insanların neden çalışmaya devam etmek istediğimi anladığımı hissediyorum.*) ortak yönü, zorlu koşullara rağmen insanların iş arama çabalarını sürdürme istekliliğine ilişkin ifadeler içermesidir. Bu maddelerin, katılımcılar tarafından benzer anlamlar içeren ifadeler olarak algılanmış olabileceği göz önünde bulundurularak maddelere ilişkin hata kovaryansı modele eklenmiş ve model yeniden test edilmiştir (Byrne, 2010). Tekrarlanan DFA sonucunda χ^2 değeri (26.945, $p < .01$) anlamlıdır. χ^2/df değeri (26.945/8=3.37) modelin yeterli uyuma sahip olduğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra model uyum indekslerinden GFI=.97, AGFI=.92 ve CFI=.98 model uyumunun iyi bir düzeyde olduğunu (Hu ve Bentler, 1999), RMSEA=.09 değeri ise model uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir (Browne ve Cudeck, 1992, pp.239).

Ölçeğin geçerlik analizleri kapsamında ayrıca çoklu-grup DFA gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla İAA-ASDÖ için cinsiyetlere göre ölçüm değişmezliği test edilmiştir. Bu kapsamda sırasıyla biçim değişmezliği, metrik değişmezlik, ölçek değişmezliği ve hata varyanslarının değişmezliği testleri gerçekleştirilmiştir. Ölçüm değişmezliğine karar verebilmek için CFI ve RMSEA değerlerindeki değişimler incelenmiştir. Chen (2007), CFI ve RMSEA değerlerindeki değişimlerin (ΔCFI , $\Delta RMSEA$) .01'e eşit veya daha küçük olması durumunda ölçüm değişmezliğinin kabul edilebileceğini belirtmiştir.

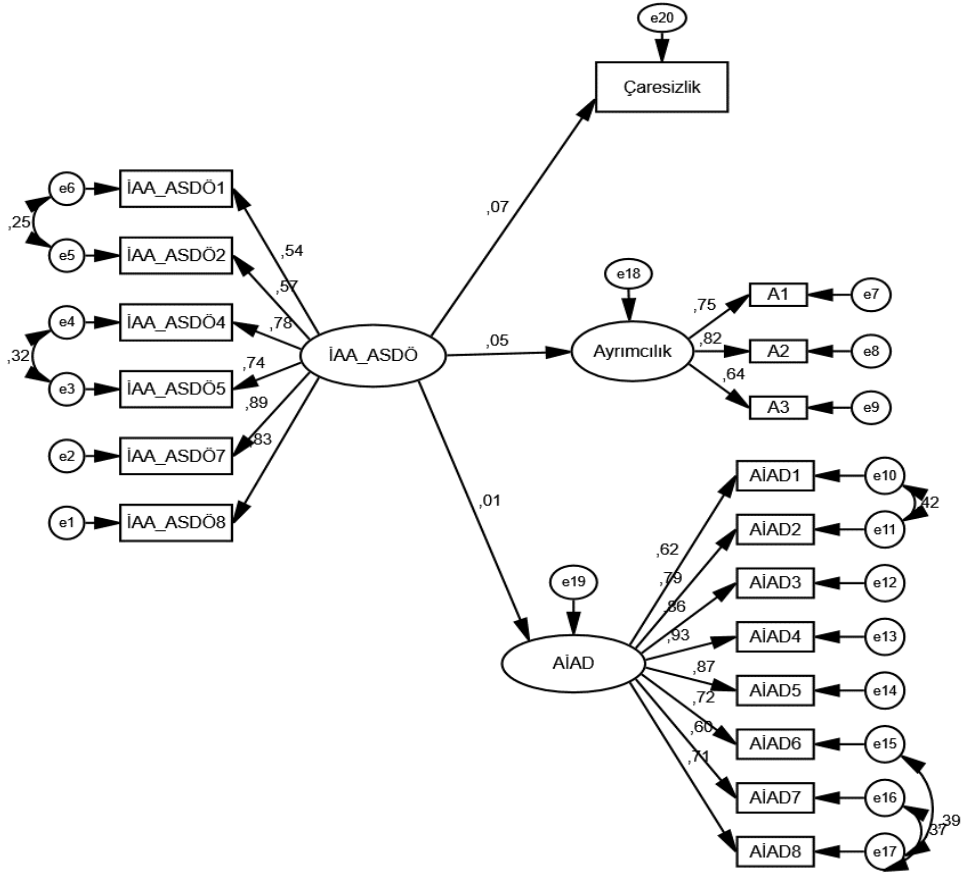
Tablo 3: Ölçüm Değişmezliği Testleri

	χ^2	df	p	CFI	RMSEA	Models	Δ CFI	Δ RMSEA
Biçim değişmezliği	39.242	16	.001	.973	.072			
Metrik değişmezlik	46.064	21	.001	.971	.065	$M_{\text{configural}}-M_{\text{metric}}$.002	.007
Ölçek değişmezliği	109.787	32	.000	.911	.093	$M_{\text{metric}}-M_{\text{scalar}}$.060	-.028
Hata varyanslarının değişmezliği	592.516	44	.000	.374	.211	$M_{\text{scalar}}-M_{\text{residual}}$.537	-.118

Tablo 3'te görüldüğü üzere biçim değişmezliği ile metrik değişmezlik testlerinin model uyum indekslerindeki değişimler .01'den küçük iken, metrik değişmezlik ile ölçek değişmezliği testlerinin model uyum indeksleri arasındaki değişimlerin ve ölçek değişmezliği ile hata varyanslarının değişmezliği arasındaki değişimlerin .01'den büyük olduğu belirlenmiştir. Byrne ve diğerlerine (1989) göre ölçüm değişmezliğine ilişkin en az iki parametrenin gruplar arasında eşit olması durumunda kısmi değişmezlikten söz edilmektedir. Buna istinaden İAA-ASDÖ için cinsiyetlere göre kısmi ölçüm değişmezliğinin sağlandığı sonucuna varılmıştır.

İAA-ASDÖ'nün geçerlik çalışması kapsamında son olarak iş arama aktivitesi için algılanan sosyal destek değişkeni ile çaresizlik, ayrımcılık ve aktif iş arama davranışları arasındaki ilişkiler model testi yoluyla incelenmiştir. Bu modelde iş arama aktivitesi için algılanan sosyal destek, ayrımcılık ve aktif iş arama davranışları değişkenleri gizil değişken, çaresizlik değişkeni ise gözlenen değişken olarak ele alınmıştır.

Yapılan model testi sonuçlarına Şekil 2'de yer verilmiştir. Buna göre χ^2 değeri (467.043, $p < .01$) anlamlıdır. χ^2/df değeri (467.043/133=3.51) modelin zayıf düzeyde uyuma sahip olduğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra model uyum indekslerine bakıldığında (GFI=.84, AGFI=.79, CFI=.88 ve RMSEA=.09) modelin zayıf bir uyuma sahip olduğu belirlenmiştir. Modifikasyon indeksleri incelendiğinde hatalar arasındaki ilişki olduğu belirlenen maddeler için hata kovaryansı eklenerek model yeniden test edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre χ^2 değeri (273.640, $p < .01$) anlamlıdır. χ^2/df değeri (273.640/128=2.14) modelin kabul edilebilir düzeyde uyuma sahip olduğunu göstermiştir. Model uyum indekslerinden GFI=.91, AGFI=.87, CFI=.95 ve RMSEA=.06 olması model uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir.

Şekil 2: İAA-ASDÖ için model testi

Not: İAA-ASDÖ: İş Arama Aktivitesi için Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, AİAD: Aktif iş arama davranışı.

İAA-ASDÖ Güvenirlik Analizi

Araştırma kapsamında yapılan ölçümün güvenilirliğini belirlemek için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Buna göre yapılan ölçümün .88 düzeyinde güvenilirliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar ölçümün güvenilirliğinin yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada İAA-ASDÖ'nün Türkçe'ye uyarlanması amacıyla psikometrik özellikleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Türkiye kültüründe ölçeğin 6 maddelik versiyonunun geçerlik ve güvenilirliğinin sağlandığına dair kanıtlar sunmuştur. Ölçeğin geçerliğinin test edilmesi için DFA gerçekleştirilmiş ve elde edilen model uyum indekslerinden GFI=.97, AGFI=.92 ve CFI=.98 ve RMSEA=.09 değeri modelin kabul edilebilir bir uyum düzeyine sahip olduğunu göstermiştir. Model uyumuna yönelik elde edilen bu sonuçlar, İAA-ASDÖ'nün Teye-Kwadjo (2021) tarafından üniversite öğrencileri örnekleminde yapılan uyarlama çalışmasının sonuçları ile uyumlu görünmektedir. Bu çalışmanın sonuçlarına benzer bir biçimde Teye-Kwadjo'nun çalışmada da ölçekteki ters maddelerin regresyon ağırlıklarının düşük olması nedeniyle bu maddeler analiz dışı bırakılmış ve model yeniden test edilerek yeterli uyum indekslerine ulaşılmıştır.

Geçerlik çalışması kapsamında ikinci olarak çoklu-grup DFA gerçekleştirilmiş ve İAA-ASDÖ'nün cinsiyetlere göre ölçüm değişmezliği dört adımda incelenmiştir. Yapılan analizler ölçek değişmezliği ve hata varyanslarının değişmezliği koşulunun sağlanamadığını göstermiştir. Bu sonuçlar neticesinde cinsiyet açısından kısmi ölçüm değişmezliğinin sağlandığı yorumuna varılmıştır. Alanyazında yer alan çalışmalar incelendiğinde bazı araştırmacıların gruplar arasında karşılaştırma yapılabilmesi için kısmi değişmezliğin sağlanmasını yeterli bulduğu (Byrne vd., 1989) diğer taraftan bazı araştırmacıların ise kısmi değişmezliğin yeterli olmadığını savunduğu görölmektedir (Steinmetz 2018). Benzer bir biçimde Wicherts (2007) ölçüm değişmezliğinin önceki adımları için yeterli koşullar sağlansa bile ölçek değişmezliği koşulu sağlanmadığında, ölçme aracının psikolojik ölçüm yanlılığı taşıma olasılığı bulunduğundan söz etmektedir. Dolayısıyla İAA-ASDÖ'nün kullanımında bu hususların göz önünde bulundurulması tavsiye edilmektedir.

Üçüncü olarak algılanan sosyal destek ile çaresizlik, ayrımcılık ve aktif iř arama davranışları arasındaki ilişki yapısal eşitlik modellemesi testi yoluyla incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar model uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. Yapılan araştırmalarda iř arama faaliyetlerine yönelik algılanan sosyal desteğin, iř arama yoğunluğu (Rife ve Belcher, 1993) ve iř arama kaygısı (Mehta vd., 2022) ile anlamlı bir biçimde ilişkili olduğundan söz edilmesi bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Öte yandan algılanan sosyal destek ile çaresizlik ve ayrımcılık arasında tahmin edilen negatif ilişkinin ortaya çıkmadığı gözlenmiştir. Dięer bir deyişle bu değişkenler arasında düşük düzeyde pozitif ilişkiler tespit edilmiştir. Bu durumun nedenini daha iyi anlayabilmek için katılımcıların sosyal destek beklentilerini daha detaylı incelemeye ihtiyaç olabilir. Nitekim Šlebarska ve diğerleri (2009), iř arama sürecinde bireylerin algıladığı sosyal desteğin her zaman beklendiği şekilde olumlu bir anlam taşımayabileceğinden söz etmiştir. Sosyal destek, iř arayan bireylerin beklentileri ile uyuşmadığı veya özsayılarını tehdit eden bir biçimde algılandığı durumlarda bireyler üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Özellikle kontrol edilme hissi yarattığı durumlarda sosyal destek, bireylerin benlik saygısını olumsuz yönde etkilemekte ve bu nedenle iř arama davranışlarında düşüşler gözlenebilmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere sosyal desteğin niceliğinden ziyade niteliğinin önemli olduğu durumlar olabilmektedir. Dięer bir deyişle algılanan sosyal desteğin, bireylerin beklentileri ve ihtiyaçları ile uyuştuğu durumlarda pozitif etki yaratması daha olası görölmektedir.

Bu araştırma kapsamında son olarak ölçümün güvenirliliği test edilmiştir. Bu amaçla Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve elde edilen sonuçlar yapılan ölçümün .88 düzeyinde güvenirliliğe sahip olduğunu göstermiştir. Bu sonuç ölçeğin orjinal çalışmasında elde edilen .84 güvenirlilik düzeyi ile uyumlu görünmektedir. Bununla birlikte Mehta ve diğerlerinin (2022) araştırmasında gerçekleştirilen doğrulamalı faktör analizi kapsamında Cronbach alfa katsayısının .72 olarak, Teye-Kwadjo'nun (2021) araştırmasında ise .78 olarak bulunduğu görölmektedir.

Son olarak bu araştırmanın bazı sınırlılıklarından söz edilebilir. İlk olarak bu araştırma kesitsel araştırma yöntemi ile yürütülmüştür, bu nedenle araştırma sonuçları üzerinde nedensel çıkarımlar yapılamamaktadır. İkinci olarak araştırmanın katılımcılarının büyük bir bölümünü kadınlar oluşturmaktadır. Yapılan araştırmalar Türkiye’de kadınların daha fazla kariyer engeli ile karşı karşıya kaldığını ortaya koymaktadır (Akpınar-Sposito, 2013; Koyuncu vd., 2012). Bu durum kariyer gelişimlerini sürdürme konusunda kadınların, erkeklere kıyasla daha az desteklenmelerine ve dolayısıyla kadınların daha düşük düzeyde sosyal destek algılamalarına yol açabilir. Bu nedenle gelecek araştırmalarda iş arama faaliyetlerine yönelik algılanan desteği daha detaylı inceleyebilmek için kadın ve erkek oranının dengeli olduğu örneklem grupları tercih edilebilir.

KAYNAKLAR

- Akpınar-Sposito, C. (2013). Career barriers for women executives and the glass ceiling syndrome:The case study comparison between French and Turkish women executives. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 75, 488-497. doi: 10.1016/j.sbspro.2013.04.053
- Baay, P. E., Ridder, D. T. D., Eccles, J. S., Lippe, T., & Aken, M. A. G. (2014). Self-control trumps work motivation in predicting job search behavior. *Journal of Vocational Behavior*, 85(3), 443-451. doi: 10.1016/j.jvb.2014.09.006
- Barber, A. E., Daly, C. L., Giannantonio, C. M., & Phillips, J. M. (1994). Job search activities: An examination of changes over time. *Personnel Psychology*, 47, 739-766. doi: 10.1111/j.1744-6570.1994.tb01574.x
- Barnette, J. J. (2000). Effects of stem and Likert response option reversals on survey internal consistency: If you feel the need, there is a better alternative to using those negatively worded stems. *Educational and Psychological Measurement*, 60, 361–370. doi: 10.1177/001316400219705
- Başbuğ, G. (2008). *Üniversiteden yeni mezun olan gençlerin iş arama davranışlarının planlı davranış teorisi bağlamında araştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Beehr, T. A., & McGrath, J. E. (1992). Social support, occupational stress and anxiety. *Anxiety, Stress and Coping*, 5(1), 7-19. doi: 10.1080/10615809208250484
- Blau, G. (1993). Further exploring the relationship between job search and voluntary individual turnover. *Personnel Psychology*, 46, 313–329. doi: 10.1111/j.1744-6570.1993.tb00876.x
- Blau, G. (1994). Testing a two-dimensional measure of job-search behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 59, 288–312. doi: 10.1006/obhd.1994.1061
- Browne, M. W., & Cudeck, R. (1992). Alternative ways of assessing model fit. *Sociological Methods and Research*, 21, 230–258. doi: 10.1177/0049124192021002005
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. Routledge.
- Byrne, B. M., Shavelson, R. J., & Muthén, B. (1989). Testing for the equivalence of factor covariance and mean structures: The issue of partial measurement invariance. *Psychological Bulletin*, 105(3), 456–466. doi: 10.1037/0033-2909.105.3.456

- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö., & Köklü, N. (2014). *Sosyal bilimler için istatistik* (15. bs.). Pegem Akademi.
- Canty-Mitchell, J., & Zimet, G. D. (2000). Psychometric properties of the Multidimensional Scale of Perceived Social Support in urban adolescents. *American Journal of Community Psychology*, 28, 391–400. doi: 10.1023/A:1005109522457
- Chen, F. F. (2007). Sensitivity of goodness of fit indexes to lack of measurement invariance. *Structural Equation Modeling*, 14(3), 464–504. doi: 10.1080/10705510701301834
- Conrad, K. J., Wright, B. D., McKnight, P., McFall, M., Fontana A., & Rosenheck, R. (2004). Comparing traditional and Rasch analyses of the Mississippi PTSD scale: Revealing limitations of reverse-scored items. *Journal of Applied Measurement*, 5(1), 15-30.
- Day, A.L., & Livingstone, H. A. (2003). Gender differences in perceptions of stressors and utilization of social support among university students. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 35(2), 73-83.
- Demir, B. (2016). *Yapısal eşitlik modeli ile öğrencilerin iş bulma kaygılarına yönelik ölçek geliştirme: Cumhuriyet Üniversitesi İİBF’de bir uygulama* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Eker, D., Arkar, H., & Yaldız, H. (2001). Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği’nin gözden geçirilmiş formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 17-25.
- Feeney, B. C., & Collins, N. L. (2015). A new look at social support: A theoretical perspective on thriving through relationships. *Personality and Social Psychology Review*, 19(2), 113–147. doi: 10.1177/1088868314544222
- Harrington, D. (2009). *Confirmatory factor analysis*. Oxford University Press.
- Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1–55. doi: 10.1080/10705519909540118
- ILO. (2022). *Unemployment rate by sex and age*. ILOSTAT explorer. https://www.ilo.org/shinyapps/bulkeexplorer55/?lang=en&segment=indicator&id=UNE_2EAP_SEX_AGE_RT_A
- Kanfer, R., Wanberg, C. R., & Kantrowitz, T. M. (2001). Job search and employment: A personality–motivational analysis and meta-analytic review. *Journal of Applied Psychology*, 86(5), 837–855. doi:10.1037/0021-9010.86.5.837
- Kautish, P., Walia, S., & Kour, P. (2021). The moderating influence of social support on career anxiety and career commitment: An empirical investigation from India. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 38(8), 782-801. doi: 10.1080/10548408.2021.1977765
- Koçakoğlu, M. G., & Yalçın, S. B. (2020). Kariyer gelişim sürecinde aile. *Social, Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 6(37), 1921-1929. doi: 10.31576/smryj.658
- Koyuncu, M., Burke, R.J., & Wolpin, J. (2012). Work-family conflict, satisfactions and psychological well-being among women managers and professionals in Turkey. *Gender in Management*, 27(3), 202-213. doi: 10.1108/17542411211221286
- Laksmita, O. D., Chung, M. H., Liao, Y. M., & Chang, P. C. (2020). Multidimensional scale of perceived social support in Indonesian adolescent disaster survivors: A psychometric evaluation. *Plos One*, 15(3), 1-12. doi: 10.1371/journal.pone.0229958

- Lim, R. H., Lent, R. W., & Penn, L. T. (2016). Prediction of job search intentions and behaviors: Testing the Social Cognitive Model of Career Self-Management. *Journal of Counseling Psychology, 63*(5), 594-603. doi: 10.1037/cou0000154
- Liu, S., Wang, M., Liao, H., & Shi, J. (2014). Self-regulation during job search: The opposing effects of employment self-efficacy and job search behavior self-efficacy. *Journal of Applied Psychology, 99*(6), 1159–1172. doi: 10.1037/a0036692
- Matud M.P., Ibanez I., Bethencourt, J.M., Marrero, R., & Carballeira, M. (2003). Structural gender differences in perceived social support. *Personality and Individual Differences, 35*(8), 1919–1929. doi: 10.1016/S0191-8869(03)00041-2.
- McKee-Ryan, F., Song, Z., Wanberg, C. R., & Kinicki, A. J. (2005). Psychological and physical well-being during unemployment: A meta-analytic study. *Journal of Applied Psychology, 90*(1), 53–76. doi:10.1037/0021-9010.90.1.53
- Mehta, P., Garg, N., Gharib, M., Mehak, & Pimpunchat, B. (2022). Social support during COVID-19: Exploring the psychometric properties of the PSS-JSAS and its relationship with job search activities. *Socio-Economic Planning Sciences, 85*, 1-7. doi: 10.1016/j.seps.2022.101349
- Milfont, T. L., & Fischer, R. (2010). Testing measurement invariance across groups: Applications in cross-cultural research. *International Journal of Psychological Research, 3*(1), 111–130. doi: 10.21500/20112084.857
- Özmete, E., & Pak, M. (2020). The relationship between anxiety levels and perceived social support during the pandemic of COVID-19 in Turkey. *Social Work in Public Health, 35*(7), 603–616. doi:10.1080/19371918.2020.1808144
- Pulido-Martos, M., Fernandez-Sanchez, M. D., & Lopez-Zafra, E. (2020). Measurement invariance across gender and age in the Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC) in a Spanish general population. *Quality of Life Research, 29*, 1373–1384. doi: 10.1007/s11136-019-02389-1
- Rife, J. C., & Belcher, J. R. (1993). Social support and job search intensity among older unemployed workers: Implications for employment counselors. *Journal of Employment Counseling, 30*(3), 98–107. doi: 10.1002/j.2161-1920.1993.tb00167.x
- Saks, A. M., & Ashforth, B. E. (2000). Change in job search behaviors and employment outcomes. *Journal of Vocational Behavior, 56*(2), 277–287. doi:10.1006/jvbe.1999.1714
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H. & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online, 8*(2), 23–74.
- Ślebarska, K., Moser, K., & Gunnesch-Luca, G. (2009). Unemployment, social support, individual resources, and job search behavior. *Journal of Employment Counseling, 46*(4), 159–170. doi:10.1002/j.2161- 1920.2009.tb00079.x
- Song, Z., Uy, M. A., Zhang, S., & Shi, K. (2009). Daily job search and psychological distress: Evidence from China. *Human Relations, 62*, 1171–1197. doi: 10.1177/0018726709334883
- Steinmetz, H. (2018). Estimation and comparison of latent means across cultures. In E. Davidov, P. Schmidt, J. Billiet, & B. Meuleman (Eds.), *Cross-cultural analysis: Methods and applications* (pp. 95-126). Routledge.

- Stremersch, J., Hoye, G.V. & van Hooft, E. (2021). How to successfully manage the school-to-work transition: Integrating job search quality in the social cognitive model of career self-management. *Journal of Vocational Behavior*, 131, 1-14.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2012). *Using multivariate statistics*. Pearson.
- Teye-Kwadjo, E. (2021). The Perceived Social Support for Job Search Activity Scale (PSS- JSAS): Psychometric evaluation in the context of Ghana. *Current Psychology*, 42, 8997-9005. doi:10.1007/s12144-021-02164-x
- Van Hooft, E. A. J., Born, M. P., Taris, T. W., & Flier, H. (2005). Predictors and outcomes of job search behavior: The moderating effects of gender and family situation. *Journal of Vocational Behavior*, 67, 133-152. doi:10.1016/j.jvb.2004.11.005
- Van Hooft, E. A. J. V., Born, M. P., Taris, T. W., Flier, H. V. D., & Blonk, R. W. B. (2004). Predictors of job search behavior among employed and unemployed people. *Personnel Psychology*, 57(1), 25–59. doi:10.1111/J.1744-6570.2004.Tb02483.X
- Van Hooft, E.A.J., Kammeyer-Mueller, J.D., Wanberg, C.R., Kanfer, R., & Basbug, G. (2021). Job search and employment success: A quantitative review and future research agenda. *Journal of Applied Psychology*, 106(5), 674-713. doi: 10.1037/apl0000675
- Wicherts, J. M. (2007). *Group differences in intelligence test performance* [Unpublished dissertation]. University of Amsterdam.
- Yıldırım, İ. (2004). Algılanan sosyal destek ölçeğinin revizyonu. *Eurasian Journal of Educational Research*, 17, 221-236.

EXTENDED ABSTRACT

Perceived social support is an important factor in increasing the job seeking behavior of individuals and reducing their anxiety about finding a job. Studies show that individuals who have sufficient perception of social support in the job search process have less job search anxiety and increase job search motivation (Lim et al., 2016; Mehta et al., 2022). In other words, social support encourages the activity of individuals in the job search process. On the other hand, social support has a special importance in terms of collectivist cultures as it indicates the effect of close relationships on career development. In societies with a tendency towards collectivism, such as Turkey, the sense of togetherness and family influence have an impact on the career development of individuals (Koçakoğlu & Yalçın, 2020). For this reason, it is of great importance to examine the effects of perceived social support on the behavior of job seekers in Turkey. In order to examine this variable, a measurement tool with sufficient psychometric properties is needed. Various measurement tools have been developed in the literature that aim to measure the perception of general social support (Eker et al., 2001; Yıldırım, 2004). On the other hand, no specific social support scale has been found in the literature related to job seeking behaviors. Therefore, in this study, it is aimed to adapt the Perceived Social Support for Job Search Activity Scale into Turkish. For this purpose, first of all, necessary permissions were obtained from the researcher who developed the scale. Then, Turkish translation and English back translation of the scale were made. Expert opinion and feedback from undergraduate students were consulted on whether the scale items were comprehensible. As a result of these studies, the Turkish version of the scale was created and applied to 281 participants. The validity and reliability studies of the scale were carried out on the obtained data. As part of the validity study, firstly confirmatory factor analysis (CFA) was performed. The results of the analysis showed that the factor loads of the reverse items of the scale were below .30 and they were not significant. For this reason, reverse items were removed from the scale and CFA was repeated, and the results showed that the model fit was at an acceptable level ($\chi^2/df=3.37$, GFI=.97, AGFI=.92, CFI=.98, RMSEA=.09). Secondly, multi-group CFA was conducted to determine whether the perceived social support for job search activity showed a similar structure for the genders. For this, configural, metric, scalar and residual invariance tests were performed, respectively. The results obtained showed that partial measurement invariance was provided according to gender. Finally, the relationships between the perceived social support for job search activity variable and active job search behavior and job search anxiety were tested through structural equation modeling. The results obtained showed that the model fit was at an acceptable level ($\chi^2/df=2.14$, GFI=.91, AGFI=.87, CFI=.95, RMSEA=.06). Within the scope of the internal consistency reliability analysis of the measurement, the Cronbach Alpha coefficient was calculated and it was determined that it had a reliability level of .88. These results showed that PSS-JSAS can be used as a valid and reliable measurement tool in Turkish culture.

This research has some limitations. This study was conducted in a cross-sectional study design, therefore, causal comparisons cannot be made on the results of the study. The high number of female participants is another limitation of the study. Studies in the literature have shown that women perceive more career barriers in career development in Turkey (Akpınar-Sposito, 2013; Koyuncu et al., 2012). Therefore, women in Turkey may be less supported for their career development compared to men, and accordingly, they may perceive less social support related to their job search activities. In future research, sample groups with a balanced ratio of men and women may be preferred in order to examine the perceived support for job seeking activities in more detail.